

Schooldirecteur Wendy Brasz en architect Esther Bleumink bij het gebouw van obs De Linde in Oldenzaal, dat ingrijpend wordt aangepast.

Met subsidie van het aardgas af

Elf scholen mogen meedoen aan het innovatieprogramma Aardgasvrije en Frisse Basisscholen. Zij krijgen van het Rijk 350.000 euro en leveren een bijdrage aan de doelstelling '49 procent minder CO₂-uitstoot in 2030'.

TEKST: **KARIN VAN BREUGEL** BEELD: **RICK KEUS EN KITTY DE BOT**

Obs De Linde in Oldenzaal is een van de scholen die de subsidie in de wacht wist te slepen. Het pakweg veertig jaar oude gebouw van De Linde wordt aardgasvrij gemaakt, en qua isolatie en ventilatie gaat de school naar nieuwbouwniveau. Omdat het gebouw qua indeling veel onderwijskundige mogelijkheden heeft, hebben schoolbestuur, gemeente en schoolteam gezamenlijk besloten om het bestaande gebouw niet te slopen maar te hergebruiken.

Circulair

De verbouwing vindt volledig circulair plaats: de school hergebruikt alle materialen die uit het gebouw komen.

- De houten kozijnen worden gebruikt om het stalen dak te verzwaren (voor opvangbuffer water).
- De stalen ramen worden ingezet om de acht ingangen van het pand te verduidelijken. (De Linde deelt het gebouw met een andere basisschool.)
- De plafondplaten gaan dienen als isolatiemateriaal in de gevel.
- De houten plafonds worden gebruikt als betimmering, bijvoorbeeld in balustrades.

Klimaat-adaptief

Om goed in te spelen op de klimaatdoelstellingen wordt de school ook klimaat-adaptief. Architect Esther Bleumink van BCT Architecten legt uit: 'De weersomstandigheden worden steeds extremer. Op het terrein rondom de school zijn er flinke hoogteverschillen, die nu al zorgen voor veel water-overlast. Dat wordt naar verwachting alleen maar erger. Daarom gaan we bijvoorbeeld op het dak een opvangbuffer voor water creëren en ook op het terrein komen overloopbassins. Door deze als speel- en sportveld in te richten, ontstaat een interessant dubbelgebruik.'

Boost

Schooldirecteur Wendy Brasz zegt over de betekenis van de subsidie: 'De beoogde verbouwing kost enkele miljoenen. In dat perspectief is de subsidie dus een relatief klein bedrag. De impact is echter heel groot. Deze subsidie heeft aan alle partijen een boost gegeven om nog nauwer samen te werken en om de verbouwing nog groter aan te pakken. Deze extra financiële impuls geeft echt heel veel energie!'

Avontuur

De totale verbouwing gaat naar verwachting ongeveer een jaar duren. Wendy Brasz benadrukt hoe belangrijk het is dat het onderwijs in deze periode gewoon doorgang vindt. 'De ervaring leert dat zo'n verbouwing altijd onrust veroorzaakt en de resultaten beïnvloedt. We willen proberen om de boel zo goed mogelijk door te laten draaien; daar zitten we als directeuren bovenop. In ieder geval is besloten om per vleugel te evalueren en de grote werkzaamheden, die gepaard gaan met veel lawaai, zoveel mogelijk in de vakanties uit te voeren. De planning van deze ingrijpende renovatie wordt nog wel een avontuur!' ◀

Schoolgebouw wordt toekomstwaardig

Ook openbare daltonschool De Vuurvogel doet mee aan het Innovatieprogramma. Deze school ligt in het vergrijzende Spijkenisse, waar veel oudere schoolgebouwen staan. Alle lokale schoolbesturen en de gemeente ondertekenden de subsidieaanvraag. Zij scharen zich achter het plan om van De Vuurvogel een pilotproject te maken, waarmee ervaring wordt opgedaan voor het renoveren en toekomstbestendig maken van andere onderwijsgebouwen.

Duurzaamheid

De renovatie is ambitieus, onder andere op het gebied van duurzaamheid. Emel Erkci, beleidsmedewerker onderwijs bij de gemeente Nissewaard: 'Deze renovatie past uitstekend in de regionale *Routekaart Duurzaam Voorne-Putten 2040*. We zetten in op een forse levensduurverlenging van het gebouw, zodat het weer minimaal dertig jaar meekan. De school gaat in ieder geval van het aardgas af en wordt volledig energieneutraal. De besparing die dat oplevert in de exploitatie komt ten goede aan het onderwijs. Op dit moment concretiseren we de plannen; we willen de beschikbare middelen zo effectief mogelijk inzetten.'

Van 0 tot 99

Alle betrokken partijen willen dat het gebouw toekomstwaardig wordt. Dat betekent onder andere dat het een bredere functie gaat krijgen. Erkci: 'Een schoolgebouw is niet alleen een plek waar kinderen naar school gaan. Het gebouw moet ook na schooltijd en wellicht in de avonden toegankelijk zijn en een functie vervullen.' Daarmee gaat de school weer een beetje terug naar de tijd waarin ze werd gebouwd. Destijds zaten de wijkagent, vroedvrouw, schoolmaatschappelijk werk en schoolarts allemaal gewoon in de school. De Vuurvogel was een brede school *avant la lettre*. Directeur Arnold Eijgelsheim: 'In de loop van de jaren is dat steeds minder geworden, maar nu wordt het gebouw weer echt een plek voor iedereen van 0 tot 99 jaar. Een plek van ontmoeting en verbinding.'

Bekostiging

Gemeente en schoolbestuur zijn de belangrijkste financier, de subsidie is een zeer welkome aanvulling om alle ambities te realiseren. Normaal gesproken financiert de gemeente uitsluitend de nieuwbouw van scholen. In dit pilotproject is ze bereid om financieel bij te dragen aan de renovatie. Een principiële keuze, omdat de gemeente graag investeert in het verduurzamen en toekomstbestendig maken van bestaande gebouwen. Erkci: 'Het is voor ons de eerste keer dat we een schoolgebouw op deze manier renoveren. Misschien blijkt nieuwbouw uiteindelijk wel goedkoper, maar het is interessant om in het

kader van deze pilot, met begeleiding van het Rijk, te kunnen experimenteren.'

Geen meters inleveren

De keuze voor renovatie is ook om onderwijsinhoudelijke redenen waardevol. Eijgelsheim: 'Bij nieuwbouw had ik binnen de huidige wet- en regelgeving veel meters moeten inleveren. Er zouden dan veel minder mogelijkheden zijn geweest voor samenwerking, terwijl dat een kernelement is van daltononderwijs. In het gebouw hebben we werkpleinen en wanden die open en dicht kunnen, zodat samenwerking, ontmoeten en verbinden heel goed mogelijk zijn. Deze bewegingsruimte hoeven we nu gelukkig niet op te offeren!' ◀

'Eerste keer dat we duurzaam gaan renoveren'

Emel Erkci en Arnold Eijgelsheim in Spijkenisse: 'Interessant om te kunnen experimenteren'.

FOTO: RICK KEUS